

CORVINUS

UNIVERSITY of
BUDAPEST

CORVINUS

sa caro a noe remissioa pura sem exant iaphet nona cery
generatione vniuersalia christiane religionis natio occidit aliena
pter hūgarica q̄ volumina in eisdē declarauerit generatio
similium pontis accessit ut scribis de bere dinoiat. Cū ne
...

...

...

...

Tömeges digitalizálás a ez egyetemi levéltárakban

Zsidi Vilmos

Definíció

Tömeges digitalizálás

Nagy mennyiségű irat gyors szkennelése, gyedi beállítások és utómunka nélkül.

(Nem jelenti, hogy mindenki digitalizáljon és azt sem, hogy mindent digitalizáljunk.)

Előzmények I.A

- **2001** áprilisában a svéd EU-elnökség idején az akkori 15 tagállam képviselői **Lundban** megfogalmazták azt az igényüket, hogy **a kulturális digitalizálás terén áttörésre** van szükség. Létre kell hozni egy együttműködési fórumot a kulturális digitalizálás európai dimenzióba helyezése érdekében, és elő kell segíteni az európai digitális kulturális örökség elérhetővé és láthatóvá tételét.

Előzmények I.B

- A következő mérföldkő az **Európai Digitális Könyvtár**, az **Europeana** megjelenése volt. Az online felület 2008. november 20-án debütált, és ebben a változatban közel 2 millió digitális dokumentum volt rajta elérhető, noha Európában eddig csupán a könyvek 1%-át digitalizálták. Célkitűzésként megszületett a „tömeges digitalizálás” gondolata, amely több millió oldal digitalizált változatát célozta közzétenni a weben.

- A KB projektje: a kezdeti, a különgyűjtemények kiemelkedő darabjainak digitalizálását felváltotta a teljes gyűjtemények feldolgozása.
- A teljes munkafolyamatot és a minőségi szabványokat azonban a tömeges digitalizálás követelményeihez igazították. A vizuálisan attraktív művek helyett nagy mennyiségű szöveg, hang- és videoanyag digitalizálására törekedtek.
- (A 2008-as induláskor a várakozásokat meghaladó felhasználói érdeklődés által okozott túlterheltség miatt az Europeana oldalát egy hónapra be kellett zárni).

Előzmények I.C

- **Bölcsek tanácsa ajánlása: Az új reneszánsz, 2011. okt. 27.**
- Comité des Sages (magas szintű vitacsoport) jelentése Európa kulturális örökségének digitalizálásával kapcsolatban. **A jelentés felszólítja a tagállamokat, tegyenek lépéseket a könyvtáraikban, archívumaikban és múzeumaikban fellelhető gyűjtemények online elérhetővé tétele érdekében, valamint kihangsúlyozza annak előnyeit, ha Európa kultúrája és ismeretanyaga könnyebben hozzáférhetővé válik.** Rámutat a digitalizálás lehetséges gazdasági előnyeire, amelyek – akár köz-magán társulások részvétele révén – többek között az idegenforgalom, a kutatás és az oktatás ágazatában is innovatív szolgáltatások formájában jelentkezhetnek.
- A digitalizálással foglalkozó Comité des Sages tagjai: tagjai: Maurice Lévy (a Publicis reklám- és kommunikációs cég elnök-vezérigazgatója), Elisabeth Niggemann (a Német Nemzeti Könyvtár igazgatója és az Europeana Alapítvány elnöke) és Jacques De Decker (író, a belgiumi Királyi Akadémia francia nyelv és irodalom tagozatának örökös titkára).
- IP/10/456).

- Internetes hozzáférés
- Közpénz, Eus támogatás, PPP
- 2025-ig teljes európai örökség digitalizálása

Előzmények – Mo.

A digitalizálással összefüggő felmérés, 2003

- A magyar közgyűjteményekben őrzött közkinccs vagyon első digitalizálás szempontú összesítésére 2003-ban került sor.
- Egyik legfontosabb megállapítása, hogy a teljes gyűjteményállomány digitalizálása nem tekinthető végcélnek. Ágazatonként eltérő specialitások figyelembe vételével kell kijelölni a digitalizálandó anyagokat.

(2003. év) Teljes őrzött állomány mennyisége

Digitalizálendő állomány mennyisége

- **Könyvtár** 111 millió dokumentum 3,52 millió dokumentum 3%
- **Levéltár** 3,5 milliárd oldal 200 millió oldal 5%
- **Múzeum** 59 millió tétel 14,8 millió tétel 25%

- **A levéltárak vonatkozásában** a nagy érdeklődésre számot tartó középkori oklevelek, városi, megyei közgyűlési és tanácsi jegyzőkönyvek, térképek, tervek, fotók mellett különösen a gyűjtemények nagyobb részét kitevő, úgynevezett tömeges irattermelés korából származó, közérdeklődésre számot tartó dokumentumokat érdemes digitalizálni (pl. minisztertanácsi jegyzőkönyvek, MDP/MSZMP vezető testületi jegyzőkönyvek, fővárosi/megyei tanácsok vezetőtestületi jegyzőkönyvei, **egyetemi vezetőtestületi jegyzőkönyvek**, egyházi levéltárak esetében egyházi anyakönyvek, egyházlátogatási jegyzőkönyvek, püspöki körlevelek).

- A 20. századi géppel írt iratok esetében jól használható az **OCR technológia**, amely jelentősen megkönnyíti a dokumentumok kereshetőségét és csökkenti a metaadatbázis-építési költségeket. A 20. századi irat együttesek vonatkozásában már számolni kell az **adatvédelmi előírásokkal** is.

Hungaricana

- A 2015-ben elindított Hungaricana projekt egy év alatt vezető közgyűjteményi tartalomszolgáltatóvá fejlődött.
- Portál jelenleg mintegy 150 közgyűjtemény digitális tartalmait fogja össze.
- Célja elsősorban az NKA által kiírt digitalizálási pályázatok keretében létrejött tartalmak közös elhelyezése és közreadása. Az oldalon publikált anyagok mennyisége mintegy 5 millió képfájl és 7 millió OCR-ezett oldal.
- A honlapot éves szinten 2,2 millió látogató használja.
- Az oldal kiadója az Országgyűlési Könyvtár fenntartójaként az Országgyűlési Hivatal, kivitelezője az Arcanum Kft.

Előzmények II. – felsőoktatási levéltárak

ELTE Levéltár 50 /nemzetközi konferencia, 2008/
ZSV: Digitalizálási stratégiák a magyarországi egyetemi levéltárakban

- Hangsúly: adatbázis-építés

Pilot projekt 2013-2014

- BME – BCE vezető testületi ülések jegyzőkönyvei 1949-1991
- $326+108+415= 849$ ülés jkv. + Egyetemi értesítők
66.000 oldal
- Az előkészítés tapasztalatai (napirendi jegyzékek, paginálás, fémkapcsok eltávolítása, extrém módon kötött jkve-k problémája)

József nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem 1934-1948

- 2014. évi évforduló, nem MFLSZ koord.
- Tanácsülés jkv-ek 13.000 oldal, 20 doboz, 950 eFt
- Egykori karok, mai egyetemek, levéltárak (4) , MiEL
nem

MFLSZ koordinálás 2013 - 2015

- Vezetőtestületek (ET, RT, vezetői értekezletek) jegyzőkönyvei 1945 – 1963

Őrző Levéltár	Testületi jegyzőkönyvek évköre (tanév)	Testületi jegyzőkönyvek oldalszáma
BCE EFKL	1945/46 - 1962/63	3372
BCE Egyetemi Levéltár	1945/46 - 1962/63	2042
BME Levéltára	1945/46 - 1962/63	14200
ELTE Levéltára	1945/46 - 1962/63	4869
MKE Levéltára	1945/46 - 1962/63	2463
MOME Levéltára	1945/46 - 1962/63	700
NYME Közp. Könyvt. és Levéltár	1945/46 - 1962/63	2889
NYME Közp. Könyvt. és Levéltár Móvári fióklevéltára	1945/46 - 1962/63	3668
Pannon Egy. Georgikon Kar, Kari KL	1945/46 - 1962/63	50
Pannon Egy. Levéltára (Veszprém)	1945/46 - 1962/63	2362
PTE Egyetemi Levéltár	1945/46 - 1962/63	7000
Semmelweis Egyetem Központi Levéltár	1945/46 - 1962/63	2821
Semmelweis Egyetem TF Levéltár	1945/46 - 1962/63	741
SZIE ÁOTK KLM	1945/46 - 1962/63	3569
SZIE KDKL	1945/46 - 1962/63	10600
SZTE Levéltára	1945/46 - 1962/63	18231
Összesen		79577

Digitalizálás eredménye

The screenshot shows a web browser window with the address bar displaying https://library.hungaricana.hu/hu/collection/leveltari_iratok/. The page content is a list of university records under the heading "Egyetemi jegyzőkönyvek". The list includes the following entries:

- > Az Agrártudományi Egyetem jegyzőkönyvei, 1945-1963
- > Az Állatorvostudományi Egyetem jegyzőkönyvei, 1933-1963
- > Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem jegyzőkönyvei, 1934-2003
- > Az Eötvös Loránd Tudományegyetem jegyzőkönyvei, 1944-1963
- > A Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem jegyzőkönyvei, 1945-1990
- > A Magyar Iparművészeti Főiskola jegyzőkönyvei, 1945-1958
- > A Magyar Képzőművészeti Főiskola jegyzőkönyvei, 1945-1963
- > Pécsi egyetemi jegyzőkönyvek, 1945-1963
- > Soproni egyetemi jegyzőkönyvek, 1934-1968
- > A Budapesti Orvostudományi Egyetem jegyzőkönyvei, 1945-1963
- > Szegedi egyetemi jegyzőkönyvek, 1911-1980
- > A Testnevelési Főiskola jegyzőkönyvei, 1947-1963

A tooltip is visible over the entry "A Magyar Képzőművészeti Főiskola jegyzőkönyvei, 1945-1963". The Windows taskbar at the bottom shows various application icons and the system tray with the date and time: 2018.09.14. 9:18.

Értékelés

- Összefogás (MFLSZ)
- Külső digitalizáló partner
- Pozitív visszajelzések: kutató, levéltáros, fenntartó
- Következtetés: járható út, fenntartható fejlesztés

A tömeges digitalizálás folytatása, tervek

KDS

- 2017 ősz – **Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia (2017-2025)**
- 2018 nyár – Konkrét menetrend és költségvetés

Közgyűteményi Digitalizálási Stratégia (2017-2025)

- A Közgyűteményi Digitalizálási Stratégia a Digitális Nemzet Fejlesztési Program megvalósításával kapcsolatos aktuális feladatokról, valamint egyes kapcsolódó kormányhatározatok módosításáról szóló 1486/2015. (VII. 21.) Korm. határozat 6. pontjában meghatározott feladat teljesítése érdekében készült, melyben a Kormány felhívta az emberi erőforrások miniszterét, hogy gondoskodjon a feladatkörét érintően a Digitális Nemzet Fejlesztési Program (a továbbiakban: DNFP) megvalósítását elősegítő közgyűteményi digitalizálási stratégia elkészítéséről.
- A stratégia szorosan kapcsolódik a **Digitális Jólét Program** végrehajtásához.

KDS

- A közgyűjteményi szféra a tudásalapú társadalom egyik legfontosabb tartalomszolgáltatója. Ezért a magyar kultúrafogyasztók érdeke a lehető legteljesebb körű és a lehető legszabadabb formában történő hozzáférés a kulturális javakhoz. Ebben a folyamatban kitörési pontot jelent a digitális világ eszközzrendszere.

KDS

- A Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia átfogó, szakaszosan megvalósítható koncepciót tartalmaz, amely 2017-től folyamatosan és egyre bővülő mértékben biztosítja a közgyűjtemények tartalomszolgáltatását.
- A koncepció a megvalósítás első szakaszában (2017-20 között) új pályára kívánja állítani a közgyűjteményeket, meghatározó tartalomszolgáltató pozícióba helyezve azokat.

KDS

- A lakosságot és az egyéb felhasználókat is tömegesen elérő hálózatok gyökeresen változtatják meg a közgyűjteményekkel szemben megfogalmazott elvárásokat. A tárolás helye egyre inkább elválik a fogyasztás helyszínétől, ezért a digitalizálással szembeni elvárások is megváltoznak. **A fogyasztás tárgya ma már a digitális másolat**, ezért azt olyan formában kell elkészíteni, hogy az minél jobb felhasználói élményt biztosítson a legnagyobb hatékonyság mellett.

KDS

- Csak a közvetlen felhasználói igényekre reflektálni képes digitalizálás segíti elő a közgyűteményi tartalmak tömeges használatát. Ebben a rendszerben **a felhasználó az egyes közgyűteményekkel már nem szükségszerűen találkozik**, hanem csak a közgyűtemények hálózata által nyújtott egységes szolgáltatással szembesül.

KDS - Felsőoktatási levéltárak startégiája

- . A szaklevéltárral rendelkező 14 egyetem közül, 12 egyetem, 14 levéltári intézménye küldte el a kért adatokat. Az egyetemi levéltárak saját maguk által megadott információi alapján készült a digitalizálandó anyagokról az Excel táblázat, illetve az alábbi összesítés.

- Pannon Egyetemi Könyvtár és Levéltár (veszprémi gyűjtemény)
- Pannon Egyetem Georgikon Könyvtár és Levéltár
- Miskolci Egyetem Levéltára
- Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Levéltár
- Soproni Egyetem Központi Könyvtár és Levéltár
- Testnevelési Egyetem Levéltára
- Semmelweis Egyetem Központi Levéltára
- Eötvös Loránd Tudományegyetem Levéltára
- Szent István Egyetem Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár
- Szent István Egyetem Entz Ferenc Könyvtár és Levéltár
- Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) Levéltár
- Szegedi Tudományegyetem Levéltára
- Budapesti Corvinus Egyetem Levéltára
- Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Levéltára
- *A határidőig nem küldött adatokat a Magyar Képzőművészeti Egyetem Levéltára, valamint az Állatorvostudományi Egyetem Levéltára*

- a 14 levéltári intézmény összesen **442 ifm**-nyi iratot digitalizálna, ha ere a feltételek egyébként adottak volnának.
- A munka költségvonzata – *1 ifm irat 500 000 Ft-os bekerülésével számolva* – **221 000 000 Ft.**

Irattípusok

- a, **Vezető testületi ülések jegyzőkönyvei** (*egyetemi, kari tanács stb.*), 1990-es évhatárral
- b., Egyetemi, iskolai **évkönyvek, shematizmusok**, 1990-es évhatárral
- c., **Tanrendek, programok** 1990 évhatárral

KDS 2018 - Költségvetés 2019 – 2021

- A 2017 őszén megadott adatok alapján

KDS 2018 nyár – Felsőoktatási levéltárak: költségvetés 2019

1. Személyi költségek (pl. napidíj is):	2. Személyi költségek adói és járulékai:	3. Intézményi rezsiköltség	4. Egyéb szolgáltatás vásárlása	5. Szállítási, utazási költségek (pl. külföldi kiküldetés - útiköltség, szállás)	6. Készlet/anyagköltség beszerzés	7. szellemi tevékenység költségei, szakértői, előadói díjak	8. egyéb dologi kiadások	9. Nagyösszegű eszközbeszerzés	10. Építési, beruházási költségek
10 400 000 Ft	2 028 000 Ft	- Ft	70 000 000 Ft	100 000 Ft	1 400 000 Ft	100 000 Ft	- Ft	- Ft	- Ft

Költségvetés 2020

1. Személyi költségek (pl. napi díj is):	2. Személyi költségek adói és járulékai:	3. Intézményi rezsiköltség	4. Egyéb szolgáltatás vásárlása	5. Szállítási, utazási költségek (pl. külföldi kiküldetés - úti költség, szállás)	6. Készlet/anyag költség beszerzés	7. szellemi tevékenység költségei, szakértői, előadói díjak	8. egyéb dologi kiadások	9. Nagyösszegű eszközbeszerzés	10. Építési, beruházási költségek
10 400 000 Ft	2 028 000 Ft	- Ft	70 000 000 Ft	100 000 Ft	- Ft	200 000 Ft	- Ft	- Ft	- Ft

Költségvetés 2021

1. Személyi költségek (pl. napidíj is):	2. Személyi költségek adói és járulécai:	3. Intézményi rezsiköltség	4. Egyéb szolgáltatás vásárlása	5. Szállítási, utazási költségek (pl. külföldi kiküldetés-útiköltség, szállás)	6. Készlet/anyagköltség beszerzés	7. szellemi tevékenység költségei, szakértői, előadói díjak	8. egyéb dologi kiadások	9. Nagyössze gű eszközbeszerzés
2 500 000 Ft	448 500 Ft	- Ft	51 195 500 Ft	- Ft	- Ft	100 000 Ft	- Ft	- Ft

Köszönöm a figyelmet!